

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over:

- het „Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 69/169/EEG en 92/12/EEG met betrekking tot de toekenning aan Finland van tijdelijke kwantitatieve beperkingen op de invoer van bier”, en
- het „Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 918/83 met betrekking tot een tijdelijke afwijking voor rechtenvrije invoer, in Finland, voor bier”

(2000/C 204/02)

De Raad heeft op 10 maart 2000 besloten om, overeenkomstig artikel 93 van het EG-Verdrag, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over de voornoemde voorstellen.

De afdeling „Interne markt, productie en consumptie”, die belast was met de desbetreffende voorbereidende werkzaamheden, heeft haar advies goedgekeurd op 3 mei 2000. Rapporteur was de heer Wilkinson.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 373e zitting (vergadering van 24 mei 2000) het volgende advies uitgebracht, dat werd goedgekeurd met 89 stemmen vóór en 1 stem tegen, bij 2 onthoudingen.

1. Inleiding

1.1. Overeenkomstig de bepalingen van het toetredingsverdrag heeft Finland toestemming gekregen, beperkingen in te stellen op de hoeveelheden alcoholische dranken en tabaksproducten die zonder betaling van Finse accijns uit andere lidstaten mogen worden ingevoerd. Voor bier is destijds een maximum van 15 liter per persoon vastgesteld. Tegelijkertijd heeft Finland de maximale hoeveelheid bier dat belastingvrij uit derde landen mag worden ingevoerd, verhoogd tot 15 liter. Deze uitzonderingsbepaling gold aanvankelijk tot eind 1996, maar is later verlengd tot eind 2003. Toen overeenstemming werd bereikt over deze verlenging, is Finland verzocht de beperkingen gefaseerd af te bouwen, zonder dat daarvoor overigens een tijdschema is afgesproken.

1.2. Nu heeft Finland verzocht om een beperking, tot 6 liter per persoon, van de hoeveelheid bier die belastingvrij uit derde landen mag worden ingevoerd. Deze regeling zou moeten gelden tot 1 januari 2006. Het verzoek is ingegeven door bezorgdheid om de toenemende fiscale, economische, sociale, medische en openbare-ordeproblemen die worden veroorzaakt door de invoer van bier uit Rusland en Estland.

1.3. In antwoord hierop heeft de Commissie voorstellen ingediend voor enerzijds een richtlijn van de Raad inzake kwantitatieve beperkingen op de invoer van bier (tot wijziging van de Richtlijnen 69/169/EEG en 92/12/EEG) en anderzijds een verordening van de Raad inzake de douaneaspecten (tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 918/83).

1.4. De invoer uit derde landen valt onder Richtlijn 69/169/EEG, op grond waarvan voor een bedrag van 175 EUR aan accijnsgoederen in de EU mag worden ingevoerd zonder dat daar opnieuw invoerrechten voor hoeven te worden betaald. Dit komt overeen met ruim 200 liter bier dat in Rusland of Estland met accijns is bezwaard, maar met nog geen 50 liter als de consumentenprijs in Finland als maatstaf wordt aangenomen. Als gevolg hiervan heeft bier uit Rusland en Estland op dit moment een aandeel van naar schatting 10 % op de Finse kleinhandelsmarkt.

2. Opmerkingen

2.1. Het Comité betreurt het dat de Finse regering besloten heeft, opnieuw te vragen om een uitzonderingsbepaling voor de invoer van bier uit derde landen. Dit verzoek mag dan alleen derde landen en alleen bier gelden, toch betekent een en ander een nieuwe inbreuk op de keuzevrijheid van de Finse consument. Bovendien zij erop gewezen dat elke verlichting van invoerbeperkingen op bier in de interne markt o.g.v. de huidige regels hand in hand zou moeten gaan met een verlichting van handelsrestricties t.a.v. derde landen.

2.2. Het moge duidelijk zijn dat de kern van de problemen waarmee Finland wordt geconfronteerd, ligt in het feit dat het verschil tussen de consumentenprijzen van bier in Finland en zijn buurlanden, d.w.z. Rusland en in mindere mate Estland, zo groot is. De verschillen in levensstandaard spelen hier mede een rol. Ook de prijsverschillen tussen Finland en de meeste andere EU-lidstaten (dit geldt niet alleen voor bier maar ook voor andere alcoholische dranken) zijn heel groot. De verschillen zijn vrijwel geheel terug te voeren op accijnsheffingen.

2.3. Gedetailleerde gegevens over de hoogte van accijnzen op bier vindt men in de Bijlage. Daaruit kan men bijvoorbeeld opmaken dat in Finland 17 maal zoveel accijns op bier wordt geheven als in Spanje (het land met het laagste accijnsniveau) en 44 % meer dan in Ierland (het land met de hoogste accijnzen na Finland).

2.4. Daarnaast is bekend dat de Finse autoriteiten destijds (bij toetreding) verzocht hebben om een uitzonderingsbepaling voor de hoeveelheid alcoholische drank die belastingvrij Finland mag worden ingevoerd vanuit andere EU-lidstaten, op grond van het feit dat zij tijd nodig hadden om het eigen accijnsniveau aan te passen aan het over het algemeen veel lagere niveau in de andere lidstaten en omdat zij hun alcoholbeleid daarop moesten afstemmen.

2.5. In de vijf jaar dat Finland nu lid is van de EU, is het alcoholbeleid weliswaar iets geliberaliseerd, maar heeft er slechts éénmaal een accijnsverlaging plaatsgevonden (in 1998, toen de accijnzen op wijn met 20 % werden verlaagd, maar dit gold slechts voor wijn die verkocht werd in staatswinkels). Bovendien heeft men, hoewel de overeengekomen periode van verlenging er inmiddels alweer voor bijna de helft op zit, nog altijd geen begin gemaakt met de gefaseerde afbouw van handelsbeperkingen binnen de EU, zoals destijds verzocht. Door deze uitzondering op een van de fundamentele beginselen van de interne markt, is de Finse consument nog altijd niet in staat ten volle te profiteren van de voordelen ervan.

2.6. Erkend wordt dat het de Finse overheid vrij staat zelf de hoogte van haar accijnzen te bepalen. Niettemin spreekt het Comité de hoop uit dat er iets wordt gedaan aan de problemen die het gevolg zijn van de extreem hoge accijnzen, zodat voortaan kan worden afgezien van verzoeken om uitzonderingsbepalingen. Er zij op gewezen dat Finse producenten en handelaren onlangs nog om dergelijke maatregelen hebben gevraagd.

2.7. Het Comité erkent en betreurt het dat er een moeilijke situatie is die sociale problemen in de hand werkt, vooral met het oog op de werkgelegenheid in Finse grensregio's. Hopelijk zal de voorgestelde beperkte uitzonderingsregeling voldoende zijn om de oorzaken van de moeilijkheden weg te nemen.

2.8. De problemen voor de volksgezondheid kunnen het best worden opgelost door voorlichting, aangezien alles erop wijst dat zware drinkers zich niet laten weerhouden door hoge accijnzen. Het is juist de grote meerderheid van de consumenten, die verstandig omgaan met alcohol, die er de dupe van is.

2.9. De voorgestelde verordening brengt meer duidelijkheid in de juridische situatie en wordt door het Comité gesteund.

3. Conclusies

3.1. Uitzonderingsbepalingen scheppen een zeer ongewenst precedent, want ze kunnen weer leiden tot nieuwe uitzonderingsbepalingen. Vooral het signaal dat hiervan uitgaat richting kandidaat-lidstaten, baart zorgen. Niettemin kan het Comité zich onder de gegeven omstandigheden vinden in de voorstellen van de Commissie.

3.2. Het Comité stelt met genoegen vast dat de voorstellen een duidelijk tijdschema bevatten waaraan Finland zich dient te houden bij het afschaffen van de uitzonderingsbepaling op de hoeveelheid bier die vanuit andere lidstaten Finland mag worden ingevoerd.

3.3. Het Comité herinnert de Finse autoriteiten eraan dat zij ook verplicht zijn de beperkingen te verlichten in het geval van andere soorten alcoholische dranken met hoge accijnzen.

3.4. Het Comité is verheugd met de bevestiging dat de afwijking van de regels voor de interne markt betreffende aankoop van met accijns bezwaarde alcoholische dranken uit andere lidstaten, eind 2003 zal worden afgeschaft.

Brussel, 24 mei 2000.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

B. RANGONI MACHIAVELLI

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

Accijnzen op bier

Onderstaande accijnzen op bier golden op 1 april 2000. Ze worden aangegeven in euro's per 100 liter pure alcohol voor bier met een alcoholpercentage van 5 %.

EU-lidstaten

België	428
Denemarken	930
Duitsland	197
Finland	2 859
Frankrijk	259
Griekenland	292
Ierland	1 987
Italië	350
Luxemburg	198
Nederland	426
Oostenrijk	363
Portugal	281
Spanje	168
Verenigd Koninkrijk	1 830
Zweden	1 681

Andere landen

Estland	351
Rusland	52
